

Τουρκοκύπριες, τον Νοέμβριο του 1964 παίρνουν τρόφιμα από φορτηγό ανθρωπιστικής βοήθειας

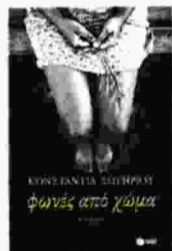
Γυναικείες φωνές από την Κύπρο

Η **Κωνσταντία Σωτηρίου** επανέρχεται στην **κυπριακή Ιστορία**, εστιάζοντας αυτή τη φορά στα γεγονότα του **1963**

ΤΟΥ
ΒΑΓΓΕΛΗ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ ΣΩΤΗΡΙΟΥ
Φωνές από χώρα. Νουβέλα

Εκδόσεις Πατάκη, σελ. 90, τιμή 7 ευρώ

Η Κωνσταντία Σωτηρίου είναι γεννημένη στη Λευκωσία το 1975 και έκανε την πρώτη της εμφάνιση το 2015 με το μυθιστόρημα *Η Αϊσέ πάει διακοπές*: ένα βιβλίο για την Ιστορία της σύγχρονης Κύπρου (αρχής γενομένης από τη δεκαετία του 1950 και φτάνοντας μέχρι την εποχή του ανοίγματος της Πράσινης Γραμμής) που αντί να ανακινήσει για πολλοστή φορά το εθνικό πένθος για την τουρκική εισβολή, θα στραφεί ευθύς εξαρχής σε καυτά ζητήματα του σήμερα, όπως ο ρόλος της φυλετικής και της γυναικείας ταυτότητας αλλά και το βάρος της προφορικής παράδοσης (των δημοτικών τραγουδιών, της γλώσσας και των λαϊκών δοξασιών) στην καθημερινή ζωή.

Με τη νουβέλα της *Φωνές από χώρα* η Σωτηρίου επανέρχεται στην κυπριακή Ιστορία, εστιάζοντας αυτή τη φορά τον φακό της στα γεγονότα του 1963, που προαναγγέλλουν τη διαίρεση την οποία θα επιφέρει δέκα χρόνια μετά στο νησί ο «Αττίλας». Το κλίμα απέχει και πάλι από οποιαδήποτε εθνική και φυλετική φόρτιση, αφού στη δράση εμπλέκονται δεκατρείς ελληνοκύπριες γυναίκες (καθοριστική εκ νέου η γυναικεία παρουσία) και μία τουρκοκύπρια πόρνη με τον εραστή της (η Τζεμαλιγιέ και ο Ζεκί θα πυροδοτήσουν με τον θάνατό τους τον αιματοβαμμένο Δεκέμβριο του 1963). Όπως και στο *Η Αϊσέ πάει διακοπές*, το κυπριακό ιδίωμα θα κυριαρχήσει στην αφήγηση χωρίς να προκαλέσει την παραμικρή δυσκολία ως προς την κατανόησή του, ενώ εναλλάσσοντας τις γυναικείες φωνές της η συγγραφέας θα σπεύσει να τις οργανώσει γύρω από την κεντρικότερη, σταθερή φωνή της Τζεμαλιγιέ στον λόγο της οποίας και

θα παρεισφρήσουν πλήθος τουρκικές λέξεις ή φράσεις.

Η απουσία εθνικής και πολιτικής φόρτισης δεν σημαίνει και την ανυπαρξία πολιτικής θέσης. Μιλώντας για τις διακοινοτικές ταραχές του 1963, η Σωτηρίου δεν θα κρύψει τη βία των παραστρατιωτικών τουρκικών και τουρκοκυπριακών οργανώσεων (τέτοιες βεβαίως οργανώσεις έδρασαν και από την ελληνοκυπριακή πλευρά), τη σχεδόν αναγκαστική στρατολόγηση των Τουρκοκυπρίων, όπως και τον βαρύ ιδεολογικό οπλισμό ο οποίος χρησιμοποιήθηκε για την εκπαίδευσή τους με τα συνθήματα «Κί εγώ σε αγαπώ Τουρκία, μητέρα πατρίδα μας», «Τι χαρά να λέγεσαι Τούρκος» και «Διχτόμηση ή θάνατος». Το κέντρο βάρους παρ' όλα αυτά της νουβέλας δεν είναι πολιτικό αλλά μνημονικό: οι εικόνες των ανθρώπων και των πραγμάτων πριν από την αιματοχυσία (οι ευτυχημένες ώρες της δουλειάς και της σχολής), οι σκιές τους ύστερα από το θανατικό και την καταστροφή (ο αφανισμός και ο ενταφιασμός), καθώς και η αγάπη, ο έρωτας και ο πόνος είτε προ είτε κατόπιν εορτής ή κηδείας (η δύναμη της ζωής σε όλες τις εκφάνσεις της). Δεν ανήκω στην κατηγορία εκείνων που πιστεύουν πως η ελληνοκυπριακή λογοτεχνία αποτελεί παρακολούθημα και κλάδο ή υποκλάδο της νεοελληνικής. Οι κύπριοι συγγραφείς έχουν ούτως ή άλλως έναν αυτεπλήρη ιστορικό και πολιτικό κόσμο προ οφθαλμών και περιπτώσεις όπως της Σωτηρίου αποδεικνύουν πως είναι έτοιμοι να τον ξεδιπλώσουν σε όλο το δραματικό βάθος αλλά και την καθημερινή ζωντάνια του, μετατρέποντας το παρελθόν (γλώσσα και πολιτισμό ή παράδοση) σε εκ των ων ουκ άνευ στοιχείο του παρόντος – ένα παρόν το οποίο θα μπορέσει κατ' αυτόν τον τρόπο να κοιτάξει με καθαρότερο και πολύ πιο ισορροπημένο βλέμμα το μέλλον του.